

Ishaja vsak dan razen nedelj in praznikov.
Issued daily except Sundays and Holidays.

PROSVETA

GLASILO SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Uredniški in upravljalni prostori: 2657 B. Lawndale av.
Office of publication: 2657 B. Lawndale av.
Telephone: Lawndale 4636.

LETO—YEAR XIII. Cena lista za 35.00. Entered as second-class matter January 22, 1916, at the post-office at Chicago, Illinois, under the Act of Congress of March 3, 1917. Chicago, Ill., sobota, 20. novembra (Nov. 20th) 1920. Subscription \$5.00 Yearly. STEV.—NUMBER 273.

Published and distributed under permit (No. 146) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Illinois. By order of the President, A. S. Burleson, Postmaster General. Acceptance for mailing at special rate of postage provided for in section 1103, Act of Oct. 3, 1917, authorized on June 14, 1918.

LADJEGRADNIŠKIŠKAN-DAL SE RAZVIJA.

BIVŠI KAZNENEC JE BIL NA-STAVLJEN NA ZELO ODGO-VORNEM MESTU.

Coln, kupljen za pet dolarjev, je bil prodan plovbenemu odboru za tisoč dolarjev.

New York, N. Y. — Pred kongresnim odsekom se vrši preiskava o ladjogradniškem škandalu, ki dobiva vedno večje dimenzije. Zaslišan je bil John T. Meehan, načelnik preiskovalne divizije plovbenega odbora, ki je podal pri zaslišanju detajlirano sliko o kupcih brodovne korporacije in plovbenega odbora. Izpovedal je o mnogih preiskavah, ki jih je sam izvedel in na sinekure tudi ni pozabil.

Pri neki taki preiskavi je do-glas, da je neki bivši kaznjenec nastavljen na zelo zaupnem me-stu. Pronašel je, da je z drugimi vred skušal prodajati les po iz-redno nizkih cenah. Bivši kaznje-nec je nastopal kot agent za neko trdko, ki je tržila s starinami in ki je hotela kupiti les.

Ker se je poslužil diktafona, je obvaroval vlado pred izgubo pol-drugerega milijona dolarjev pri tej lesni kupčiji. Meehan je izpove-dal, da je bil v afero zapleten tu-di J. K. Fawcett, načelnik depart-menta za nakupovanje lesa. Ako bi se kupčija izvršila, bi bilo od-padlo na Fawcetta \$62,500.

Meehan je dalje izpovedal o manipulacijah trdkve Kahn Weiler Sons, ki je izdelovala čolne za brodovno korporacijo. Preiskava je pričela, ko je bila napravljena obtožba, da so malibeni trdkve nelojalni. Preiskava je dognala, da se je trdkva posluževala bar-ve slabšeje kakovosti. Od dva-najst čolnov je bilo odklonjenih osem. Od preostalih štirih so pro-našli, da sta inferijornega izdel-ka.

Dejal je, da ni mogel dobiti po-jasnila od nakupovalnega agenta William Lova na obtožbo tajnega vojaškega oddelka, da trdkva ku-puje čolne od mornarice po pet dolarjev in da jih plovbenemu odboru proda za sto dolarjev.

Mornariški departament je napra-vil svoječasno poročilo, da je trdkvi prodal od petdeset do pet in sedesdeset čolnov, toda dognalo se ni, če je trdkva tudi proda-jala čolne plovbenemu odboru, čeprav se sodi, da je trdkva iz-da-vala nekaj takega.

Medtem je znan en slučaj, da je trdkva Weiler Sons kupila mornariški rešilni čoln za pet do-larjev, a plovbenemu odboru ga je prodala za \$1,000.

Po izpovedi Meehana je naku-povalni agent Love prodal neke-mu Goulartu 217 ladijskih pre-prog, vsaka vredna deset dolar-jev, po dva dolarja.

Priča je ponudila v dokaz ne-ko pismo in dokumente, da je bi-la Edward McCannu ponujala službo od plovbenega odbora, ki je nosila šest tisoč dolarjev na le-to. Ponudbo je napravil kapitan Yates, ravnateljski agent ope-racijske divizije. Meehan je izjavil, da je Yates rekel McCannu, da bo plačo vlek, toda ne marajo ga v pisarni.

McCann je prošil za službo pri plovbenemu odboru. S sabo je pri-nesel priporočilno pismo Tumul-tyja, predsedničkovega tajnika, v katerem mu je dal sprisevalo, da je dobrega značaja. Po izjavi Meehana je hotel kapitan Yates obdariti tajnikovega prijatelja s sinekuro, ki nosi šest tisoč dolar-jev na leto, toda McCann jo je odklonil.

Walsh, predsednik preiskoval-nega odbora, je vprašal Meehana, če je bilo več takih sinekur, na-ker je Meehan odgovoril, da ni-si bile nekatere navadnega in da so bile tudi uslužbenici odpuščeni.

Obdolžene so še druge trdkve, pa tudi posamezniki, da so ose-parili vlado ali ji pa material preveč zaračunili.

AMERIČANI ZAPUŠČAJO STAVKOVNO RUDARSKO OKROŽJE V MEHIKI.

Eagle Pass, Tex., 19. nov. — Američani, bivajoči v premogov-niškem okrožju države Coahuile v Mehiki, so po nasvetu ondotnega gubernorja Gutierrez zapustili okrožje, kjer so stavkujoši premo-garji osvojili sedem rofov. Ame-ričani pravijo, da je položaj v stavkovnem okrožju zelo kritičen. Neki begunec je dejal: "V Mehiki vstaja sovjetizem."

VELIK ROP ŽGANJA IZ PRIVATNE KLETI.

BANDITJE SO ZVEZALI ŽENO, DA SO IZVEDLI SVOJ OČN.

Policijska je dospela, ko ni bilo o banditih sledi.

Hyde Park, Ill. — Pet bandi-tov je obiskalo dom Byron D. Ve-atoha in odpeljalo za pet in dvaj-set tisoč dolarjev žganja, šam-panjca in drugih opojnih pijač. To je bil že drugi napad na zalo-go opojnih pijač v treh tednih. Prvikrat je Mrs. Veatch odgnala bandite, ker je pozvala telefonično policijo, ko je slišala ropot v kleti. Zdaj so pa banditje pre-rezali telefonsko žico, da so bili var-ni tudi od te strani.

Mr. Veatch je preje tržil z vi-nom, ko se ni bila uvedena prohi-bicija. Odkar je bila uvedena pro-hibicija, je pa prodajal grozdje-vec. Ko je bil izvršen tolovski napad, ni bil doma, ampak je bil po svojih poslih zunaj mesta. Do-ma sta bili njegova soproga in njegova mati, ki je že precej iz-leh.

Okoli sedmih zvečer sta sosed-ženi v kuhinji, ko je Veatchova slišala tihe stopinje. Šla je v zgornje prostore in videla v spal-ni sobi stati tri tučce: "Kdo ste!", je vprašala. "Vladni urad-niki, ki iščemo opojne pijače," je odgovoril en bandit.

Nastal je kratek razgovor, kon-cem katerega jih je Veatchova na-gnala z banditi. V tem trenutku so pa dozdevni vladni uradniki vrgli masko od sebe in zagrabili Veatchovo. Zvezali so jo in ko so ji hoteli poriniti še eno v usta, je pričela prositi, da jo pustite, da bo prav rada povedala, kje se na-hajajo opojne pijače. Banditje so jo uslišali, ko je njim razodela skrivnice opojnih pijač. Banditje so odšli takoj na delo in ko so i-meli opojne pijače naložene na av-tomobilu, so jo razvezali. Veat-hova je hitela k telefonu, a se je kmalu prepričala, da ne more telefonirati. V tem je pa avtomo-bil z banditi oddršel v temno noč. Veatchova je hitela k sosedu in končno je dobila zvezo s poli-cijsko postajo. Policijska se je ta-koj odzvala pozivu, toda o bandi-tih že ni bilo sledi. Izginili so ta-ko jedrno, kot so prišli. Detektivi pa izjavljajo, da prav zanesli-vo izvajajo bandite.

SVARILLO IZ TAMPE.

Tampa, Fla. — Delavci, ki iz-delujejo smodke in stavkajo že več kot šest mesecev, opozarjajo tobačne delavce križem Združe-nih držav, naj ne hodijo za delom v Tampa. Tukaj je na stavki oko-li trinajst tisoč delavcev.

Namen podjetnikov je znižati delavsko mezdo, če se jim posre-di podvračati delavce, dasiravno ne mislijo znižati cene smodkam.

CESTNA DEHAL JE LINČALA TRI ZAMORCE.

Douglas, Ga. — Cestna drhal, broječa več kot sto petdeset glav, je izgrala šerifu Tannerju dva zamorca in eno zamorko, ki so obtoženi, da so ubili mladega na-sadnika Pearly Harperja. Peljali so jih kraj poto in ustrelili.

plačilne liste za delavce. Drugi so pa zopet na drug način ogro-bile vlado. Kjerkoli so prišli na sled slepariji, so seveda takoj na-stopili proti sleparjem.

ŠPANIJA NADOMESTI AMERIKO V LIGI.

Španske čete se pridružijo zave-zniškim pri nadzorovanju plebiscita v Vilni.

FRANCIJA DOBIVA KLOFUTE NA ŽENEVSKEM ZBORU.

Ženeva, Švica, 19. nov. — Nem-čija je poslala noto skupščini lige narodov, v kateri naznanja, da bo smatrala versalsko pogodbo neve-ljavno, ako liga takoj ne vzame masdata bivših nemških kolonij iz rok medzavezniškega vrhov-nega sveta. Pogodba določa, da liga narodov upravlja nemške kolonije in Nemčija zahteva, da se to izvrši, ker drugače je po-godba kršena.

Ženeva, 19. nov. — Angleški delegat Barnes je danes dejal v svojem govoru v skupščini, da angleško delavstvo zahteva, da liga narodov takoj sprejme Nem-čijo v svojo sredo.

Ženeva, Švica, 19. nov. — Urad-no poročilo se glasi, da liga narodov pošlje vojaške čete v Vilno, kjer se vrši plebiscit, ki ima od-ločiti, da li mesto pripade Litvini-cem ali Poljakom. Zavezniška voj-ska, ki bo nadzorovala plebiscit, bo sestavljena iz angleških, fran-coskih, belgijskih in španskih čet.

Vest, da se Španija pridruži aktivnemu sodelovanju v "arma-di lige narodov", je povzročila senzacijo. To je prvi slučaj, da se doleže čete nevtralne države za ta posel; doslej so bile samo zavezni-ške čete v plebiscitnih okrožjih. Kritiki so mnenja, da bo Španija zavzela mesto v ligi, ki je bilo do-ločeno Združenim državam. Stvar ima vsekakor dalekosežno politično ozadje. Kakor se je pokazalo prve štiri dneve na zboru lige na-rodov, igra Španija veliko ulogo. Brez izjeme vse španske republike v južni in centralni Ameriki slede Španiji in so proti sugestijam, da bi se liga reorganizirala po nasvetu novoizvoljenega ameriškega predsednika Hardinga, kateri se ogreva za nekakšno "družbo držav" brez jasno določenega programa.

Anglija in Francija, ki sta do-lej dominirali ligo, sta doživeli veliko pršenčenje. Male entente države in nevtralne države so za hip na površju in vodijo zbro-vojanje. Francija, ki je upala, da izigra male države proti Angliji, dobiva klofute za klofute. Večraj je Francija doživela nov poraz, ko so bile volitve podpredsedni-kov šestih komisij. Niti eden Francez ni bil izvoljen. Rene Viviani je kandidiral, pa je propa-del. Izvoljeni so bili viskont lli iz Japonske, Karnebeck iz Holandije, Pueyrredon iz Argentini-je, Beneš iz Čehoslovakije, Foster iz Kanade in Octavija iz Brazilije. Viviani je zahteval ponovno gla-sovanje, toda zopet je pogorel; dobil je samo eden glas. Tako je Francija ostala brez zastopnika v komisijah.

Francoski delegatje so očitno nevoljni in najrajši bi obrnili ligo hrbet, toda a tem bi zavrgli ver-salsko pogodbo, ki je prepletana z ustavo lige narodov. Tako mo-rajo molčati in gledati, kako jim škandinska trojica z malimi ententami in južnoameriški republikami jemlje kontrolo iz rok.

Kolikor je posneti iz privatnih pogovorov med delegati, ima ameriški načrt "družbe držav" malo privržencev. Edino nekatere male države — med temi Čeho-slovakija in Jugoslavija — so de-loma strinjata z načrtom. Velika četvorica, Španija in južnoameri-ške ter srednjameriške republike so proti novi ligi, katera bi bila "spečena v Ameriki".

KOTLARSKI DELAVCI ŠO PRIDOBILI.

San Francisco, Cal. — Po novi lestvici bodo sprejemali kotlarski delavci po dolarju mezde na uro, kadar delajo na novem ali starem poslopu pa devet dolarjev na dan za osemurno delo.

2000 JUGOSLOVANOV V VLA-DIVOSTOKU ŽIVI OD MILO-STI JAPONECV.

Tokijo, 16. nov. — Alfred Da-vis, tajnik ameriškega repatrijat-skega odbora, ki je prišel iz Vla-divostoka, je dejal, da je tam še dvatisoč Jugoslovanov, bivših vojni ujetnikov, ki čakajo na parnike, da jih odpeljejo v domo-vino. Francija, ki je obljubila ladje, ni poslala nič. Jugoslovani žive od milošine Japoncev. Da-vis je tudi rekel, da je v Sibiriji morda še 100,000 vojni ujetni-kov raznih narodnosti. Natančno število ni znano.

MLADENIČI OROPA-LI POŠTNI VLAK.

TELJE BANDITJE SO POD KLJUČEM, ČETRTE JE ŠE PROST.

Od milijonov je ostalo tolovajem le še petdeset dolarjev.

Omaha, Neb. — Oropanje trans-kontinentalnega vlaka ni danes več zagonetna uganka, ampak ro-parski čin je dogan do zadnjega detajla. Načrt za roparski napad na poštni vlak je izdelal sedem-najstletni mladenič in nobeden njegovih tovaršev še ni spolnil dvajsetega leta, dasiravno so zmogli oblastveni organi mlilili takoj po izvršenem ropu, da je bil rop delo starih in izkušenih hu-dodelcev. Trije banditje so pod ključem, četrti je pa še prost. Ob-lastveni organi tudi njega zasle-dujejo in pričakujejo, da ga vsak trenutek izledejo in primejo.

Od plena je zdaj \$2,300,000 zo-gel v rokah poštne uprave. Saj tako izjavljajo poštni agentje. Za osem sto tisoč zadolžnic svobode je pa šlo v dim, kajti mladi tolo-vaj Fred Poffenberger je izpove-dal, da je sežgal za \$800,000 za-dolžnic svobode.

Drugi je bil aretiran 17-letni Orville Phillips, ki je napravil tudi izpoved o ropu in pristal, da je izdelal načrt za roparski na-pad. On je vstopil v poštni voz in smetal iz njega vreče, v katerih so bili milijoni.

Oblastveni organi so namreč aretirali njegovega brata Merl Phillipsa, kar je Orvilla tako pe-liko, ko je izvedel, da so njegovega brata izpostavili po srednjeve-škem načinu tretji preizkušnji, da je sam prišel na poštni urad in pristal, da je izvršil rop. Tam je izpovedal, da je slišal, da je nje-gov brat priznal dejanje in zara-di tega je sklenil, da se poda. De-jal je, da ga skuša njegov brat braniti, toda on je odgovoren za rop, ker je izdelal načrt. On in Poffenberger sta zmetala vreče iz voza. Ko sta zapustila vlak, sta pronašla, da je tuje v avtomobi-lu vzel štiri vreče in se odpeljal. Njima so ostale zadolžnice svobo-de in sklenila sta, da jih vpepeli-ta v poči na Poffenbergerjevem domu. V gotovini njima je ostalo še devetdeset dolarjev. En petde-setak in nekaj bankovcev. Bala sta se obdržati petdesetak in vr-ga sta ga proč. Ostalo je njima še okoli štirideset dolarjev.

Ko je Fred Poffenberger slišal, da je Merl Phillips priznal de-ja-nje, je povedal svojemu očetu, kaj je storil. Oče ga je peljal ta-koj na pošto in ga izročil poštним vlastim. Fant je povedal, kako je sežgal za \$800,000 zadolžnic svobode. Dejanje je popisal na drobno.

Oblastveni organi so izpraševa-li, kako so mogli zaupati popolu-oma neznanemu človeku, ki so ga srečali v biljardnici. Mladi zločinec so odgovorili, da je bilo vse riskirana reč, zato niso imeli pomisleka, da zaupajo nepozna-nemu vozniku.

VREME.

Chicago in okolica: V nedeljo jasno in gorko. Lahki južno-zapadni vetrovi. Temperatura v zadnjih 24. urah: najvišja 49, najnižja 40. Sonce izide ob 6:45, zaide ob 4:26.

POLJSKA KAPITULIRALA NA RUSKI ULTIMAT.

Angleška vlada je sprejela trgovsko pogodbo z Rusijo in trgovina se odpre v par tednih, ako Moskva sprejme pogoje. Kriza v angleški vladi. Poljski imperialisti so hitro stisnili rep med noge, ko so dobili ultimati: "Mir ali vojna, kaj hočete?" Izrekli so se za mir.

London, 19. nov. — "Daily Herald" javlja, da je angleška vlada prejela noto iz Moskve, ki se glasi, da mora biti trgovska pogodba pretrgajo pogajanja. Čičerino-pa petrgajo pogajanja. Čičerino-va nota pravi, da je sovjetska vla-da že sita večnega odlašanja, in če angleška vlada ne sprejme po-godbe, bo Krasin zapustil London. Nota je povzročila krizo v angle-ški vladi. Curzon in Churchill, ki trdovratno nasprotujeta trgo-vskemu paktu, grozita z ostavko.

London, 19. nov. — Lloyd George je izjavil večeraj v parlamentu, da je vlada sprejela trgovsko po-godbo s sovjetsko Rusijo. Pogod-ba so izročil Krasinu, ki jo pošlje v Moskvo in v par dneh je lahko podpisana, trgovina se pa lahko začne v par tednih.

Ministrski predsednik je dejal, da pogodba vsebuje pogoje, da mora sovjetska vlada izpustiti angleške ujetnike, priznati pri-vatne dolgove in dati poročstvo za opustitev komunistične propagan-de v Indiji, Perziji in drugod v orijentu. Vprašanje tudi ruskih javnih dolgov je rezervirano za generalno miravno konferenco, katere bo sledila — tako upa Anglija — kmalu po olvorenju trgovine. Drugih podrobnosti v pogodbi ni hotel George razkriti.

Ta korak angleške vlade se smatra kot zmaga delavskega od-bora akeije in liberalnih elemen-tov v kabinetu. Lloyd George je izrazil pritisk organiziranega de-lavstva, da je porazi Churchilllo-ve nazadnjake in imperialiste, ki so odločno proti pogodbi in pri-znanju sovjetske Rusije. Liberal-ni krogi v Londonu so po polomu Vrangla na Krimu spoznali, da je treba enkrat priznati notranji po-ložaj v Rusiji kakršen je in se spriznati s tem položajem. Naj-več je pa pomagalo to, ker je Indija na pragu revolucije. An-glija bi rada za vsako ceno omeji-la revolucionarno propagando v Aziji in v ta namen je pripravlje-na dati velike koncesije.

Riga, 18. nov. — Poljska se je podala sovjetski Rusiji. Na ulti-mat, ki ga je izročil Joffe, pred-sednik sovjetske mirovne delega-cije, je Jan Domaki, predsednik poljske delegacije, podpisal pro-tokol, da poljske čete izpraznijo nevtravno ozemlje ob premirju črti v petih dneh. Čas poteče v petek 19. novembra. Ultimati sov-jetske vlade je bil kratek in ja-sen do pike. Joffe je vprašal Dombskega: "Ali hoče Poljska vojno ali mir? Ako obdrži svoje čete v nevtralnem pasu in podpi-ra bele elemente Balakoviča in Petlura, tedaj je to znamenje, da je premirje pretrgano in mi gre-mo domov."

Dombski se je zviljil nekaj časa in dejal, da Poljska ne podpi-ra nikogar in da se je izpraznenje nevtralne cone zakasnelo iz tehni-ških zadržkov. Joffe je odgovoril, da ne verjame tega in je zahteval kategoričen odgovor, da li hoče Poljska odpoklicati svoje čete iz pokrajini, kjer se zdaj vrši rdeča ofenziva proti Balakoviču, Pav-lenku, Petluri in Permiku. Dombski je prošil za 24 ur časa predno odgovori. To je bilo 13. novembra; drugi dan je Dombski prejel navodilo iz Varšave, da je sovjetski ultimati sprejet in da naj podpiše protokol.

Varšava, 19. nov. — Iz Rige poročajo, da so poljski ujetniki v Smolensku prostovoljno organizi-rali poljsko revolucionarno arma-do pod vodstvom poljskih komu-

TURSKI REBELI SE BLIŽAJO CARIGRADU.

Kemalovci prodirajo proti brit-skim postojankam na izmid-skem polotoku.

FRANCIJA SI OGLEDUJE VRANGLOVE OSTATKE.

Carigrad, 19. nov. — Poročila iz Izmid se glase, da so turški nacionalisti pričeli prodirati z ve-liko silo proti Carigradu. Prvi begunec so že pribežali v Cari-grad. Na izmidskem polotoku — 50 milj od Carigrada — se naha-jajo zemeljske utrdbe angleških in grških čet.

V Bosporu leži okrog štirideset ladij vsake vrste, ki so natlačene z Vranglovimi begunci s Krima. Vred velike gneče, pomanjkanja živil in sanitarnih pripomočkov so se pojavile bolezni na ladjah. Krovi so tako natlačeni, da ni mo-goe ležati niti sedeti. Celo rešilni čolni so napolnjeni z begunci.

Zavezniki se še niso sporazume-li, kaj store z begunci, in dokler ni to vprašanje rešeno, bo Fran-cija skrbela za nje. Francoski Rdeči križ bori bori živila in druge pripomočke.

BOMBA JE UBIILA OČETA IN DVOJE OTROK.

Washington, D. C. — Pod hišo farmarja James Boltona je eks-plodirala bomba in ubila njega in dvoje otrok. Aretirali so nekakega Vernon Thompsona, profesional-nega političarja starih strank, ki je osundjen dejanja. Politčar se je nahajal v bolnišnici od volil-nega dne, kajti v boju s farmar-jem je zadobil tako poškodbo, da so ga morali prepeljati v bolniš-nico. Thompson je hotel s samo-kresom prisiliti farmarja, kako naj glasuje. Ko je profesionalni politčar potegnil samokres, se je farmar nanj vrget z nožem. Pred nekaj dnevi je profesionalni po-litičar zapustil bolnišnico. Očita-mu mu tudi, da je ukradel iz ekla-dišča v Germantownu petdeset funtov dinamita.

Bolton je imel svojo farmo bli-zo Germantowna, Md. Velebni-ški listi niso prinesli velikih in kričeših napisov o tem strašnem zločinu, kajti v zločinsko afero je zapleten profesionalni politi-čar starih strank.

NIŽINE V KALIFORNIJI U. GROZA POVODENJ.

Sacramento, Cal. — Dozdevni na-livi v srednji in severni Kalifor-niji so povzročili, da so narasle reke in potoki. Posebno pa na-ra-sla reka Sacramento, tako da po-stoji velika nevarnost, da reka poplavi vse nižine.

V ARMADI SO UVEDLI SOLO ZA ANALFABETE IN TUJE-ZEMCE.

Camp Upton, N. Y. — Odkar je dovoljeno sprejemati v armado analfabe in tujesemce, nevedče angleškega jezika, so uvedli šolo za rekrute v tem taborišču. Vsak vojaški novinec mora pohajati štiri mesece v to šolo, ki je anal-fabet ali nevedč angleškega jezi-ka, poleg se pa uči tudi vojaške vaje. Poduk je razdeljen v šest razredov.

nistov. Poljski delegatje v Rigi protestirajo proti temu gibanju poljskih boljševikov.

Inozemstvo.

Sinfajnovski eksperimentalni dva anglijska častnika.

Cork, 19. nov. — Sinfajnovski štab poroča, da je republikansko vojno sodišče obsodilo na smrt dva anglijska častnika, Greeneya in Chambera, zaradi špijonaže. Oba sta bila ustreljena.

Pri sinfajnovskem napadu na aerodrom blizu Limericka je bil ubit angleški vojak. Napad je bil odbit.

Tekstilni delavci v Avstraliji odpro tovarno.

Sydney, Avstralija, 17. nov. — Zveza tekstilnih delavcev je sklenila odpreti svojo lastno kooperativno tovarno za izdelovanje volnenega blaga. Zveza je v ta namen uložila milijon dolarjev kapitala.

Zmaga sovjetskih čet v Sibiriji.

Peking, Kitajska, 18. nov. — Sem je prišla vest, da so bile čete hetmana Semenova silovito poražene v boju s boljševiki v Sibiriji. Premagani caristi beže na Kitajsko. Semenovi so prenehali eksistirati v Sibiriji.

Anglija je odrekla posojilo novi grški vladi.

Atene, Grška, 19. nov. — Anglija je obvestila novega grškega ministrskega predsednika Rhalisa, da ne bo dala kredita za novo grško posojilo v višini 400 milijonov dram (nekaj čez 77 milijonov dolarjev).

Položaj na Grškem se naglo spreminja. Vsi bivši Konstantinovi člani in uradniki prihajajo nazaj v službe. Novi parlament namerava izvoliti kraljevo mater Olgo regentinjo. Nova vlada sestoji iz samih bivših ministrov kralja Konstantina.

Poraženi Venizelos je odpotoval v Francijo v spremstvu angleške bojne ladje.

Angleški detektivji čakajo na Vanderlipa.

London, 19. nov. — Tukajšnje ameriško poslanstvo je bilo informirano, da bodo angleški detektivji sprejeli in izprašali Washingtona D. Vanderlipa o njegovem gibanju v sovjetski Rusiji, kadar pride v London. Vanderlip zastopnik ameriških kapitalistov, ki je bil v Moskvi, je zdaj na poti iz Stockholma v London. O njemu so poročali, da je sklenil večjo pogodbo s sovjetsko vlado in dobil obsežne koncesije v Sibiriji.

Anglija odpokliče čete iz Perzije.

London, 19. nov. — "Daily Express" javlja, da je angleška vlada sklenila odpoklicati vse britske čete iz Perzije in zmanjšati svojo armado v Mezopotamiji.

Izgredi na Ogrskem se nadaljujejo.

Berlin, 19. nov. — Z Dunaja poročajo o nadaljevanju živčnih izgrediv v Budapešti in v drugih ogrskih mestih. V Fuenfikirchenu so bili spopadi med ogrskimi civilisti in jugoslovanskimi četami. Ogrska zbornica je ratificirala mirovno pogodbo z entento in vlada namerava resignirati.

Sedem Iroev ustreljenih.

White Gate, Irsko, 19. nov. — Vojaški policisti so tukaj aretirali šest sinfajnovcev in pozneje so štiri ustrelili pod pretvezo, da so hoteli pobegniti.

Cork, Irsko, 19. nov. — Trije sinfajnovci so bili ustreljeni večeraj na ulici. Trojni umor so izvršili vojaški policisti iz maščevanja, ker je bil prejšnji dan ubit polietjski saržent.

Italijanski anekdotalisti se rogovilijo.

Rim, 18. nov. — "Idea Nazionale" silovito napada jadranski sporazum, ki je bil zadnji teden podpisan med Italijo in Jugoslavijo v Rapallu. Z velikimi črkami vrhu šestih kolon kriči omenjeni list, da je Giolitti prodal Dalmacijo in dal Jugoslovancem strateško nadvlado na Jadranu. List tudi piše, da je Italija "žrtvovala Črno Goro in Albanijo," da se je odrekla nekaterim najpomembnejšim krajem v Alpah in pri Reki in da je Zader zelo slaba koncesija, kajti Zader je ostal sam in Jugoslovani ga kmalu zažude.

Vladni krogi upajo, da se d'Annunzio poda in prizna jadranski pakt.

250:1 je oficijelno sovjetsko razmerje med rubljem in dolarjem.

New York, N. Y. — Tukajšnji uradni biro ruske sovjetske vlade naznanja, da je sovjetska vlada določila vrednostno razmerje med sovjetskim rubljem in ameriškim dolarjem. Razmerje je: 250 rubljev za eden dolar. Menjava po vsakem drugem razmerju je prepovedana po tej naredbi. Moskovska vlada je s to naredbo postavila na laž vse vesti, da se v Rusiji lahko dobi dva tisoč rubljev za en dolar.

Premirje v Sibiriji.

Harbin, Mandžurija, 17. nov. — Japonski poveljnik v tem mestu je aranžiral petdnevno premirje med boljševiki in pristasi bivšega hetmana Semenova, ki so v boju v bližini kitajske meje. Japonke in kitajske čete stoje na meji, katero nameravajo braniti.

Kolera in beda na Kitajskem.

Peking, Kitajska, 17. nov. — Približno trideset milijonov Kitajcev je obsojenih na smrt vsled lakote. Tako javlja poročevalec Associated Pressa, ki se je vrnil s potovanja po prizadetih kitajskih provincijah. Najhitrejša pomoč bi rešila komaj pet odstotkov nesrečnejev. Vrhutega pa razsaja med njimi kolera, ki zahteva mnogobrojne žrtve.

Portugalska vlada je padla.

Madrid, 16. nov. — Iz Lisbone poročajo, da je portugalska vlada podala ostavko.

Danski socialisti stopili v marksovski tabor.

Kopenhagen, 16. nov. — Danska socialistična stranka je sprejela 21 pogojnih točk tretje internacionale in priključila svoj vstop. Stranka je spremenila ime in se zdaj imenuje danska komunistična stranka.

Huerta, novi ministrski predsednik v Mehiki.

Mexico City, Mehika, 16. nov. — Adolfo de la Huerta, sedanjí začasni predsednik, postane ministrski predsednik v novi Obregonovi vladi, ki nastopi 1. decembra. General Calles ostane vojni minister.

Nova socialistična internacionala.

New York, N. Y. — Socialistična stranka v Združenih državah je prejela vabilo, da pošlje delegata v Bern, kjer se bo vršila konferenca socialistov iz vseh onih držav, ki niso zadovoljne z drugo ali s tretjo internacionalo. Vabilo je prišlo od desnega krila neodvisnih socialistov v Nemčiji. Hillquit, ki je prejel vabilo, je obvestil izvrševalni odbor v Chicagu, da naj stvar sprejme ali zavrne.

Angleški delavci pomagajo Iroem.

London, 15. nov. — Izvrševalni odbor parlamentarne delavske stranke je izdal manifest na vse delavske unije v Angliji, da naj aktivno nastopijo za odpoklic angleške armade iz Irske. Henderson, Adamson in Clynes so podpisali manifest. Odbor zahteva, da angleška vlada dovolí Iroem, da si izvolijo konstituanto na podlagi proporcije volilne pravice, ki naj reši irsko vprašanje.

Kanadski sodniki tudi verujejo v batine.

Winnipeg, Mann., Kanada, 12. nov. — Sodnik Galt je večeraj obsodil štiri obtožence na dve leti zapora in dvajset batin za vsakega. Spoznani so bili krivi, da so posilili neko žensko.

Na Grškem bodo zopet volili.

Atene, Grška, 18. nov. — Bivši ministrski predsednik Gounaris, ki je vodja kraljevske stranke, katere je zmaga pri zadnjih volitvah, je dejal, da se v kratkem vrši plebiscit, ki naj odloči, da li si ljudstvo želi prejšnjega kralja Konstantina nazaj ali ne. Ako se ljudstvo izreče za kralja, tedaj se povrne ne glede na to, če je zavzemnikom prav ali ne. Kakor izgleda, je Grška danes na robu civilne vojne.

Pobijanje Haitijancev.

An Prince, Haiti, 18. nov. — Adolf Bourgot, domačin, je izpovedal pred komisijo, ki preiskuje početje ameriških pomorščakov na otoku, da je korporal Freeman Lang ustrelil tri ujetje Haitijancev v Hinchu leta 1917. Bourgot je

dejal, da je videl umor svojih treh vojakov. Lang jim je ukazal, da zapuste ječo, in ko so korakali vrata, je ustrelil drugega za drugim brez vsakega povoda. Druge priče so tudi izpovedale nebroj slučajev mesarjenja domačinov po ameriških vojaki.

Holandija in nemški monarhisti.

Haag, Holandija, 18. nov. — Holandski parlament je zaključil, da mora vlada pojasniti, zakaj sme bivši nemški kronprinca Viljem Frederik Hohenzollern neovirano občeati v monarhisti v Nemčiji.

Papež pričakuje vojno med Ameriko in Japonako.

Rim, 18. nov. — Iz najvišjih krogov na papeževem dvoru se poroča, da je papež Benedikt že nekaj mesecev v skrbeh zaradi napetih odnosov med Združenimi državami in Japonako. Papež se boji, da pride kmalu do vojne med omenjenima silama in deluje, da bi jo preprečil.

Žene v sovjetski Rusiji morajo krpiti vojaške obleke.

Berlin, 18. nov. — Ruska sovjetska vlada je izdala naredbo, po kateri so vse žene v sovjetski republik obvezne pomagati rdeči armadi s šivanko. Ženam je naloženo, da krpajo oblekodočim vojakom in pletejo jopiče.

Razne vesti.

Duh časa — Ali legitimacije za debeluharje. Berlinski list "Das Tagebuch" piše: Vojna in alaba prehrana sta uvedla nove običaje. Pošten človek mora dandanašnji biti suh (suh tudi v žepu). Kdor je postal debel, tega je treba takoj postaviti pred sodišče. Ljudje danes vsakega debeluharja opazujejo z nezaupanjem. Ker pa se tudi ljudje, ki so po svoji naravi debeli, bi bilo treba, da se za te vrste ljudi uvedejo posebne

legitimacije, iz katerih naj bo razvidno, da se niso odebili morada kot veržniki in vojni dobikarji. To pa zato, da se jih obvaruje zasmevanja in obrekovanja. V Salzburgu je to potrebo uvidel tudi socialist Breitenfelder, ki je vsled tega, ker je bil na agitacijskih shodih vedno napadan vsled svoje debelosti, napisal v "Salzburger Waechter" tole pismo: Moja mati je bila 100 kg teška, jaz pa sem bil doživšiji šole težak 70 kg. L. 1909 sem tehtal 120 kg. l. 1914. 121, danes pa tehtam 114 kg. — S to objavo so prenehali napadi nanj.

MHI izgizle 22.000 mark. V Buttstedtu na Nemskem so miši izgizle nekemu staremu možu, ki je hranil svoj denar v odprtem lončenem loncu, 22.000 mark. Mesto denarja je mož našel v loncu miške gnezdo, narejeno iz izgizlenih bankovcev. Pač smo la!

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

polnjala v stari kraj jugoslovanske krons in dinare po ti le ceni

Cene denarja do druge odredbe:

1000 kron za . . .	\$ 8.40
5000 kron za . . .	41.50
10000 kron za . . .	82.00
50000 kron za . . .	405.00
100000 kron za . . .	790.00
1000 dinara za . . .	31.90

Cene kromam in dinarjem se vsaki dan menjajo, rastejo ali padajo. Slavonic Immigrant Bank, vam bode računala po ceni onega dne ko sprejme od vas denar.

SLAVONIC IMMIGRANT BANK

436 West 23rd Street, NEW YORK, N. Y.

CUNARD LINE

v Hamburg in Gdansko mimo Anglije.

Aquitania. Novembra 23

Cena za tretji razred:

V Hamburg \$125.00

V Gdansko \$135.00

in vojnega davka \$5.00 vol.

Oglasite se pri bližnjem Cunard agentu.

CUNARD LINE

ZA BOŽIČNE PRAZNIKE ODPLUJEJO!

Parnik S. S. Caronia, 20,000 ton, nov. 27.

Cena v drugem razredu \$150.00 in \$5.00 vojni davek.

Cena v tretjem razredu \$125.00 in \$5.00 vojni davek.

Parnik S. S. Saxonia, 14,300 ton, dec. 9.

Cena kabinam \$180.00 in \$5.00 vojni davek.

Cena v tretjem razredu \$125.00 in \$5.00 vojni davek.

Največji parniki naravnost v Hamburg.

Cena v tretjem razredu na Oderburg via Hamburg je \$129.20 in \$5.00 vojni davek.

Zastopnik te družbe je v vašem mestu ali prav blizu tam.

AVSTRIJSKI VOJAKI

Moški, ki so bili vojak v avstrijski vojski na časa svetovne vojne, sedaj lahko pridejo iz Jugoslavije v Ameriko, če vam pravi temodavne prošnje in druge potrebne listine

MATIJA SKENDER

javni notar za Ameriko in stari kraj.

6227 Butte Str., Pittsburgh, Pa.

On vam jamči, da gride oseba, ki si je klic k sebi, — ali pa vam povrne denar. — V vseh pravnih in notarskih poslih pa v zadevah, ki so v zvezi s potovanjem vaših ljudi iz starega kraja, se obrnite nanj, pa boste v vseh zadevah, kakaj, on je za vas, a vi bodite zanj.

"Prosveta" prinaša zanimive vesti vsak dan. Ali ste naročili na dnevnik "Prosveto"?

Slovenska Narodna

Ustanovljen 9. aprila 1904.

GLAVNI STAN: 2857-39 SO. LAWNDALE AVE., CHICAGO, ILLINOIS.

Podporux Jedota.

Iskorp. 17. junija 1907 v Bratislavi.

Izvrševalni odbor.

UPRAVNI ODBOR.

Predsednik: Vlado Culhar, podpredsednik: Anton Hraat, Box 146, Cressburg, Pa. gl. tajnik: Math Park, tajnik boljševskega odbora: Paul Burger, tajnik gl. Mišlinskih: Frank S. Tarkas, upravitelj glavnih filij: Gailus.

POŠTNI ODBOR.

John Underwood, predsednik, 405 May St., Springfield, Ill., Martin Schmitt, Box 278, Berbeton, Ohio, Jan. Radick, Box 422, Smithton, Pa., Frank Smith, 2000 Penns. Ave., Cleveland, Ohio, John Egan, 1048 First St., La. Sola, Ill.

GLAVNI ODBOR.

OKREDNI OKREŽJE: Paul Burger, predsednik, 2857-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VEHODNO OKREŽJE: Rudolf Fisterick, Box 426, Bridgeville, Pa., Anton Nidich, Box 78, With Hope, Pa.

ZAPADNO OKREŽJE: Anton Sider, Box 164, Green, Kans., na Javopolit, Lee Kober, Box 244, Gilbert, Minn., na Javopolit.

Nadzorni odbor.

Mat. Petrovič, predsednik, 18317 Waterloo Rd., Collingswood, Ohio, Jakob Ambrosi, 414 Pierce St., Kutch, Minn.

Tiskovni odbor.

Vladan Culhar, John Underwood in Math Petrovič.

Zdržišveni odbor.

PREDSEDNIK: Frank Albi, 2124 So. Crawford Ave., Chicago, Ill.

John Trill, Box 181, Lawrence, Pa.

John Osm, 242 Sagamore, Detroit, Mich.

Jan. Sisk, 1101 E. St. St., Cleveland, Ohio.

Mary Udevik, 1664 So. Western Ave., Chicago, Ill.

VRHOVNI ZDRAVNIK: Dr. F. J. Kern, 2802 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

OGOVORNI UREDNIK "PROSVETA": Jaka Zivertov.

POŠTNI — Korespondenca s gl. uredništvi, ki delajo v glavnem uradu, se vrši izključno s slovensko tajništvo S. N. P. J., 2857-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE BOLNIŠKE PODPORE SE NASLOVU: Bolniška tajništvo S. N. P. J., 2857-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

DENARNE POŠILJATVE IN STVARI, ki se pošljejo gl. izvrševalnemu odboru in pošljejo se naslovu: Tajništvo S. N. P. J., 2857-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

VSE ZADEVE V ZVEZI S SLADOLIKIŠKIMI POSLI se pošljejo na naslov: Sladolišništvo S. N. P. J., 2857-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vse prišlice glavnih poslovanja v gl. izvrševalnem odboru se naj pošljejo M. Petroviču, predsedniku nadzornega odbora, ligor naslov je zgoraj.

Vsi prišlici na gl. poslovanje se naj pošljejo na naslov: John Underwood, 605 May Street, Springfield, Ill.

Vse prišlice proti umetništvo glavnih se naj pošljejo na naslov: Predsedništvo S. N. P. J., 2857-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

Vsi dopisi in drugi spisi, namani, agenci, naročila in spisi vas, kar je v zvezi s glavnim jedota, naj se pošljejo na naslov: "Prosveta", 2857-39 So. Lawndale Ave., Chicago, Ill.

RAD BI IZVEDEL,

kje se nahaja Frank Komat, doma iz Velike Loke pri Trebnjem na Dolencem. Pred 4 leti se je nahajal na Willock, Pa. Rojake uljudno prosim, kdor ve za njegovo bivališče, da mi to naznani, za kar se že v naprej lepo zahvalim. Ako bode pa sam čital ta oglas, naj se mi takoj prijavi na moj naslov.

Mike Moravec, P. O. Box 72, Willock, Pa.

PROČ OD ŽGANJA

in ne zastrupljajte si vašega telesa. Napravite lahko doma s Victorio hmeljem na enostavni način iz vrtno, zdravo pijačo, ki vam zagotovo zadovolji. Da moč bolečin in oteklin ki težko delajo. Pijte pri jedi in pogostite vaše goste. Ne vrnite, temveč poskusite takoj. Pošljite nam Money Order za \$5.00 in mi vam pošljemo zavitek za 14 galonov pijače in pojasnilo. Ako niste zadovoljni, vrnemo denar.

VICTORIA SUPPLY CO.,
654 Morton Bldg., New York, N. Y.

SREČNE IN VESELE BOŽIČNE PRAZNIKE

lahko napravite svojem v domovini, ako jim pošljete primerne vaše denarje, ki naj jim bo v pomoč in podporo za prijetnejše božične praznike. Vsak rojak je dolžan to izvršiti, ker krons se sedaj tako poceni, kot se nikoli prej. Vsakdo jih pošlje lahko točno in hitro po dnevnem kurzu, navadnim ali pa brzojavnim putem, samo obrnite se do naše bančne tvrdice:

\$ EMIL KISS BANK \$

123 Second Avenue, New York

ki vam daje dragevolje vas pojasnila tudi za druge bančne posle in glavnih pošiljatev denarja v domovino. Če želite dobiti svojce in domovino, obrnite se na nas. Predajmo parobrodne vozne listke vseh vrst in potrebna je točna, solidna in najcenejša. Bilo za kakor koli opravke v domovini, obrnite se vsled do naše tvrdice, kar ona opravi vso poslo hitro in v popolno zadovoljstvo vsakemu, ki se obrne do nas. Vsi navetli se dajejo brezplačno, hitro in v materinskem jeziku.

BOŽIČ

je blizu. Najbolje, najceneje in najpotrebnejši dar za vaše sorodnike v domovini je denar. Malo dolarjev veliko kron. Mi pošljemo vaš denar po najnižjem kurzu, ter je izplačan v starem kraju hitro in točno, na kar vam po nekaj tednih s potrdilom in lastnoročnim podpisom prejemalca dokažemo to.

NEMETH STATE BANK

IVAN NEMETH, predsednik.

10 East 22nd St. NEW YORK 1597 Second Ave.

Novice iz Jugoslavije.

Liberalci v Ljubljani bodo kandidirali na svoji listi župana dr. Tavčarja, profesorja dr. Reiserja in uradnika trgovske zbornice, dr. Mohoriča. Za četrtega se še niso domogli, ker nihče noče na mesto, kjer bo propadel. — Na deželi bodo liberalci kandidirali dr. Žerjavo in dr. Kukovca, za druge pa se še niso pobotali, ker je v liberalni stranki preveč učenih doktorjev, ki so študirali — trgovino.

Naknadne občinske volitve v Srbiji. Pri zopetnih občinskih volitvah v Nišu in Skoplju so dobili večino komunisti.

Jugoslovanski klub v opoziciji! Čujte in strmitel! Neverjetno, pa vendar res! Jugoslovanski klub pojde v opozicijo, tako je poročal na shodu klerikalnih župnikov g. prof. Vesensjak, ki se je pripeljal naravnost iz Beograda, da prinese to važno novico v Ljubljano: "Jugoslovanski klub je soglasno sklenil, da povzroči krizo in da gre iz vlade, če se ne bo ugodilo v važnih finančnih rečeh našim zahtevam." — Po pravici rečeno, mi to izdaja verjamemo. Jugoslovanski klub utegne res iti iz vlade, ampak ne zaradi "neizpolnjenih finančnih zahtev", ampak zato, ker stojimo pred volitvami. Vsak ve, kaj se pravi biti pred volitvami v opoziciji. Kadar ni volitev, je vsakdanji kruh opozicije trd in grenak. Izpremeni se pa naravnost na šudolen način tik pred volitvami. Grenka koruzovina se spremeni v sladko, medeno potico! Na vse zadnje si bo vendar tudi opozicija smela nekoliko popraviti svoj od koruze in zelja pokvarjeni želodec! Klerikalec bi pa vedno radi jedli sladko medeno potico, na vladi in posebno pred volitvami. In so jo pogrnuli in potuhkali (to je prevod za: rešili smo in rešavamo). Radikalcem, svojim zavzemikom, so rekli, da je položaj klerikalcev v Sloveniji nevzdržen in da bodo pri volitvah propadli, če se jim ne dodeli vti v opozicijo. In Protič, stari lise, je rekel: Pa neka idu; oni so naši dobri prijatelji, ki bodo

po volitvah zopet delali z nami. Zato je čisto dobro, če se gredo nekoliko igrati opozicije in dobe kak mandat več. Neke idu! — In nasmejala sta se oba, deda Protič in dr. Korošec in se zadovoljno razšla. Res je, "bei Gott und in SHS ist alles möglich!"

Dr. Šušteršič pride! Tako kombinira "Hrvat", glasilo hrvaških zajedničarjev. Kranjski klerikalci ga bodo poklicali nazaj, dr. Korošec pa ima nalogo, da mu pripravi pot kakor Janez Krstnik Odrasniku. To seveda momentano in nič drugega kakor navadna nagajivost "Hrvat"-ove stranke proti obsovaženim klerikalcem, kar pa seveda naše javnosti ne ovira, da vpije "Hanibal ante portas" na ves glas. Na stvari sami pa utegne biti toliko, da bodo klerikalci dr. Šušteršiča prej ali slej res nazaj poklicali, če bodo imeli moč — in imeli jo bodo še mnogo —, to pa zato, ker nimajo nikakega sposobnega političnega vodstva. Za nekatere klerikalne gospode se bližajo hudi časi, ker dr. Šušteršič bi bil udril! Seveda ne po vseh, ker nekaj pardona se bo že dalo zgledati! Ampak po nekaterih — joj, joj, joj!

Kandidatna lista SLS. Na zboru zaupnikov SLS, ki je bil 25. okt. v veliki dvorani Uniona, so bile določene kandidatne liste za volilni okrožji: kranjsko in štajersko-prekmurško. Na kranjskem je nosilec liste posestnik Janez Brodar, drugi kandidat Josip Gostinčar. Ostali kandidati so po večini posestniki, edino župnik Karol Škulj je med njimi. Kot kvalificirani kandidati so: dr. Ivan Sušnik in urednik Smodej ev. dr. Kulovec. Na štajerskem je nosilec liste: Ivan Rožkar, bivši poljedelski minister. Kot kvalificirani kandidati: dr. Korošec, dr. Honnec, dr. Leskovec in dr. Ogrizek.

Narodni "socialisti" za monarhijo! Dne 25. okt. dopoldne se je vršil v "natlačeno polni veliki" dvorani Narodnega doma v Mariboru shod NSS, ki ga je otvoril predsednik mariborske podružnice NSS g. Jarh. Po pozdravnem nagovoru je dal besedo

strankinemu kandidatu v kranjskem volilnem okrožju g. nadrevdentu Deržiču, ki je v obširnem izjavljanju pojasnil ustanovitev in cilje stranke. Nato je govoril naš bivši mirovni delegat dr. Rybar kot nosilec strankine kandidatne liste za mariborsko volilno okrožje. V svojem govoru je razložil, zakaj se je odločil za NSS. Zatem je v kratkih besedah oertal politični položaj ter poudarjal bistveno razliko med NSS in internacionalno socialno-demokracijo. NSS je za ujedinjenje celokupnega naroda, je proti republikli (to so vam "socialisti") in proti nasilni izpremembi družabnega reda.

Škoda vladavine v Mariboru. Policijska komisija z 2 sodnima izvedencima (1 Nemeem, 1 Slovenem) je ugotovila, da znaša škoda, povzročena o priliki zadnjih demonstracij približno 1 in en četrt milijona kron. Poškodovanih je skupno 98 strank za 50 do 250.000 kron. Stem so ovržene zasebne trditve, ki so poročale o škodi, ki naj bi znašala skupno okrog 19 milijonov kron.

Predaja koroške uprave Avstriji. Kakor doznava "Politische Korrespondenz" se bo predala uprava na koroškem plebiscitnem ozemlju na nastopen način: V ponedeljek 25. okt. dospeta avstrijska okrajna glavarja v Velikovec in Borovlje. V sredo dospeta ostale osebe političnih upravnih oblasti. Obenem izroči službene posle jugoslovanske uradništvo, ki se nato povrne v Jugoslavijo. Avstrijsko orožništvo prevzame od jugoslovanskega orožništva varnostno službo v sredi novembra. Število avstrijskih čet bo znašalo približno 800 do 1000 mož. Mednarodna plebiscitna komisija se razpusti baje v sredi novembra.

Določevanje državne meje na severu. 26. oktobra je odpotovala razmejitvena komisija v Špilje, odkoder se bo peljala po Muri do Radgone, da pregleda to reko. Neposredna pogajanja med našo in avstrijsko delegacijo radi mejne črte Sv. Duh — reka Mura so radi obojestranskih nasprotij prekinjena ter bodo o predlogu razpravljale v plenumu komisije.

Meja od Sv. Urbana do Sv. Lorenca še ni določena, ker sta avstrijska kakor tudi naša delegacija predložili nove zahteve glede njenega poteka. Radi slabega vremena razmejitvena komisija dosedaj ni mogla pregledati tehničnega dela na meji od Košnjaka do Sv. Urbana. Prihodnja seja razmejitvene komisije bo v sredo.

Dvoje zmešanih glav. V hrvaškem Zagorju se je zgodil slučaj, ki kaže, kako so zmešane nekatere glave po Hrvaskem. Pri sv. Križu blizu Krajine je priredila hrvaška samostojna kmečka stranka volilni shod, katerega so se udeležili tudi demokrati in radikalci. Med zborovanjem je zaklical radičevce Vrtar: "Živela zagorska republika!" — a demokrat dr. Turčič mu je odvrnil: "O republiki bodo odločali gospodje, a ne kmetje."

Pred volitvami v Sloveniji. V vsej Sloveniji bo šest strank šlo s svojimi posebnimi kandidatnimi listanami v volilni boj. Te stranke so: Klerikalna stranka (SLS), socialna demokratska (JSDS), demokratska (liberalna) JDS, samostojna kmetijska stranka (SKS), narodna socialna stranka (NSS) in komunistična stranka Jugoslavije. Izmed teh strank svojega vodilnega programa ni objavila še klerikalna stranka.

Vračajočim se Turkom ne dajo državljanstva. Ministrstvo za notranja dela je izdalo naredbu, da se izseljenci turške narodnosti, ki so se po balkanski vojni svojevolično izselili s svoje zemlje in se sedaj vračajo, ne smejo smatrati več za naše državljane. Isto velja tudi za izseljence, ki so kristjani izvzemši one, ki so se za vojne odzvali dolžnosti kot naši državljani.

TIŠTIM, KI NAMERA VOJO POSLATI BOŽIČNO DARO. VE SVOJCEM V STARI KRAJ.

Nanaimo, B. C. Canada, 20. okt. Slavonie Immigrant Banka, New York, N. Y.

Čenjeni gospodje:

Nižepodpisani se častim naznati Vam, da sem dne 19. julija prejel poslani mi prejemno potrdilo o denarju, katerega ste poslali mojemu bratu na Reku Crnoeviča v Črno Goro. Prejel sem tudi v svojem času prejemna potrdila o ostalih mojih pošiljatyah, katere se bile tudi o pravem času in brez odbitka kakih stroškov izplačane. Moja zadnja pošiljatev bila je izplačana v najkrajšem času in sicer 27. dan, od kar sem odposlal in se Vam zato posebno zahvaljujem.

Pretečeni teden sem Vam poslal Money Oder za 91 dolarjev in 65 centov, katerega ste gotovo do zdaj prejeli. To svoto sem poslal za Božično darilo.

Ker vem, da bodo tudi ostali rojaki te dni gotovo pošiljali svojem v domovino Božične darove, priporočam pri tej priliki, da to pošljejo po Slavonie Immigrant Banki v New Yorku, ako žele, da njihovi darovi pridejo o pravem času njihovim rodovinom, rojakom in znanem v roke in da se jim izplača točna poslana svota, ker sem se že parkrat obrnil na to banko, — Vašo cenjeno ustanovo, — in vsakrat so moji v starem kraju prejeli točno toliko, kolikor sem poslal v najkrajšem času.

Slavonie Immigrant Banka ni kakor so druge židovske in razne banke, ki prejemale naše krvavo zaslužene cente, jih zadržujejo pri sebi in odpošljejo šele tedaj, ko nimajo drugega dela, ali pa čakajo, da cena pade, in da pri tem profitirajo na cenah in na obrestih na našem denarju. Če jih vprašate, kaj je vzrok zamudi in da ni odgovora iz starega kraja zaradi poslanega denarja, oni odgovarjajo, da je to na naših starokrajskih bankah ležeče in na neredni starokrajski upravi.

Slavonie Immigrant Banka je vse kaj drugega. V njej delajo poznani nam ljudje, ki so prišli v to zemljo, kakor vsi ostali, za skorjice kruha in znajo to skorjico spoštovati in svoje ljudi pošteno postreči. Da mi pa ne bo bilo očitno, kako znam jaz, ki se nahajam na robu Alaske tako dobro o delovanju Slavonie Immigrant Banke, pa navedem sledeče:

Po Slavonie Immigrant Banki v New Yorku poslal sem prvo pošiljatev v vas Radatovič na Hrvasko, drugo v Nikolič v Liko, tretjo v mesto Cetinje v Črni Gori in dve pošiljki na Reku Crnoeviča v Črno goro, in vse so bile redno, hitro in točno izplačane in brez vsakih stroškov. Za vsako pošiljatev mi je Slavonie Immigrant Banka poslala lastno-ročno podpisano prejemno potrdilo tistega, ki je denar prejel. Za

tako točno delo te naše edine bankarske ustanove mi manjka besed, da bi se mogel dostojno zahvaliti. Nikdar se ne bom obračal na druga mesta, a ostalim rojakom delavcem priporočam, da se na to banko obračajo, ki jih bo pošteno in prijateljsko postregla, za kar jamčim s svojim podpisom.

S pozdravom in spoštovanjem
Luka N. Vukmanović,
1198 Victoria Road, Nanaimo,
(Adv.) B. C. Canada.

BAKRENE KOTLE

BAKRENE KOTLE izdelane iz naj-finejšega bakra v velikosti za 4 galone po \$15.00; 6 galonov za \$20.00; 8 galonov za \$25.00 in 10 galonov za \$45.00 F. O. B. New York. (Vi plačate pošiljatsve stroške). Pošljite denar z naročilom. Istotako pošljemo tudi posodo za čiščenje.

VICTORIA SUPPLY CO.,
654 Morton Bldg., New York, N. Y.

NOVA IMENA

nekaterih

Severovih Družinskih Preparacij

Naznanjamo, da smo odredili nova in kračja imena za sledeče preparacije:

Severov ARTON, srčni stimulant, do sedaj znan kot *Severova srčna tonika*.

Severov BALZOL, splošna tonika, do sedaj znan kot *Severov življenski balsam*.

Severov BLODAL, zdravilo za popravo, do sedaj znano kot *Severov kričistilec*.

Severov ESKO, antiseptično mazilo za kožne bolezni, do sedaj znano kot *Severovo masilo za kožo*.

Severov LEDSYL, za nered ledic in jeter, do sedaj znan kot *Severovo zdravilo za ledica in jeter*.

Kadar kupujete ta Severova zdravila, jih kličite, s imenom, kakor so zgoraj naznačena. Naprodaj so v vseh lekarnah. Bodite vedno prepirani, da dobite prava zdravila. Odklonite vse ponaredbe. Kjer vam lekarnar ne more postreči z njimi, se obrnite direktno na nas.

W. F. SEVERA CO., Cedar Rapids, Iowa

VOJNA JE PRENEHALA!

HENRY C. ZARO, BANKIR,

naznanja vsem rojakom, da je vojna z Italijo končana.

PROGLAŠEN JE MIR, DALMACIJA JE REŠENA.

POMAGAJTE DOMOVINI!

Kupujte jugoslovansko dinare — krome, dokler so še po nizki ceni, ker za vsak dolar vložen v ta denar prinese deset.

V Jugoslaviji je sedaj mir. Jugoslavija je postala velika in močna država, ki se da primerjati z vsako evropsko silo, torej ni povoda, zakaj bi njen denar ne imel dobre vrednosti. Vaš hrvaški bankir Zaro, vam da po najnižji ceni denar in jamstvo za vlogo.

HITITE Z DOBIVANJEM SVOJIH SORODNIKOV V ZDR. DRŽAVE.

Vsi, ki želite dobiti svojce v Ameriko, je skrajni čas, da hitite s tem; ker pred parlamentom je zakon, ki ima namen zabraniti izdajanje dovoljenja za dohod v Ameriko in za vsako naseljevanje sploh. Ta zakon bo nedvomno kmalu sprejet in stopi takoj v veljavno. Ravno radi tega hitite. Bankir H. C. Zaro je odprl naša radi tega svoj urad v Zagrebu, Gajeva ulica 47 III., kjer ima upošlenih veliko številno uradnikov, da točnejše in hitreje odpravljajo potnike, predno stopi ta zakon v veljavo. On vam daje pisano jamstvo za dobavo svojcev, ali pa da se vam vrne denar ako, oseba ne pride sem.

Dajejo se brezplačna navodila in nasveti za vse karkoli potrebujete; samo pišite in uprašajte vašega hrvaškega od države pooblaščenega bankirja

HENRY C. ZARO,
39 COOPER SQUARE,
NEW YORK, N. Y.

Pošiljamo denar v staro domovino

Kapital vložen in
probitik malo
blizo \$12,000,000.

Sedaj lahko pošljemo denar v vse kraje na Slovensko, Hrvatsko, Dalmacijo in Istro. Nadalje pošiljamo denar tudi v Srbijo, Bulgarsko in Rumunsko. Jamčimo za vas poslani denar, enako kot pred vojno, da bode hitro in točno izplačan. Prodajamo žifkarte na vse linije. Uradne ure so: 9 jutro do 5 zvečer. Ponedeljek in soboto po 8.30.

KASPAR STATE BANK
1900 Blue Island Ave., Chicago, Ill.

Josip Kostanjevec:

NA SOLNČNIH TLEH.

POVEST.

V.

Gospa Martina Fabro in gospod Edmondo Fabro sta navadno obhajala skupno svoj god vsako leto aredi meseca novembra. Ta dan so bile dvorane njih knežjega stanovanja natlačeno polne samih povablencev iz najvišjih mestnih slojev, a tudi srednjih in celo nizkih ljudi ni manjkalo. Preskrbljeno je bilo že tako, da so se zbirale na enem in istem prostoru enakorodne in enakovrstne gručice, nemotene med soboj, popolnoma ločene druga od druge. Še celo pisalo se je lahko v dveh raznih dvorinah. Tako je bilo tudi letos.

Okoli osme ure zvečer so se začele ustavljati kočije pred velikim portalom in skozi široko z eksotičnimi rastlinami olepotičeno vežo, ki so jo razsvetljevali veliki zlati lestenci, so stopali povabljeni gostje po mehkih preprogah do prav tako razsvetljenih in z velikimi stenskimimi zreali opremljenih stopnic, in po njih navzgor v prvo nadstropje, kjer so jih čakali livrirani služabniki, odjemali jim nepotrebno vrhno robo ter jih spremljali do drugih, ki so jih vodili dalje do cilja. Bleščale so se težke svilnate obleke in šumele, svetlelo se je zlato na glavah, na vratovih, na prsih in na rokah; jemali so vid dragulji, katerih je bil morda poedini toliko vreden, da bi se prežvela uboga težakova rodbina z njega izkupičkom leto in dan. Vvtila se je bela rožnata polt iz pod prozornih čipk in pajčolanov, tankih kakor pajčevina, dehteli so lasje in mešal se je opojen vonj po vijolicah in rezedi, po narcizah in hijacintih.

Iz vseh kotov se je bahalo bogastvo, zmešano z rafinirano spretnostjo na kup in razpredeljevanje po sobah. Iz raznih vrtov in evetličnjakov se je zanesla cvetoča pomlad v te prostore, vesela in topla, dasi je vlekla po mestnih ulicah mrzla poznojesenska burja. Nad vsem je svetilo morje luči, da bi se videla živanka na gladkem parketu. Na gornjem koncu velike dvorane sta sprejemala godovnika svoje goste. Ona, stara komaj nekoliko čez petdeset, v svetli svileni obleki, on, šestdesetleten in precej obilen, v novem, komaj izpod krojačevih rok došlem fraku. Nešteto krat sta morala stisniti roke, nešteto krat se pokloniti in izgovoriti vedno enake ali vsaj podobne sprejemne fraze. . .

Bilo je že precej pozno, ko so se spodaj ustavile tri kočije. Ko je kočijaš odprl vrata prve, je stopil iz nje gospod Burlatti in takoj podal roko svoji soprog. Ko sta se nekoliko odmaknila, se je pojavila na podstavku drobna noga, otroško majhna. Zdelo se je, kakor bi se nje last-

nik pomišljaj, ali naj izstopi ali ne, zakaj obstala je precej dolgo tam gori. Tedaj se je pa gospod Burlatti obrnil in njegova roka je segla v odprti voz. Iz njega je izstopila Elza. Bila je bleda in zrla je topo predse. Mati jo je rahlo prijala pod pazduho in stopala z njo navzgor po stopnicah.

Iz drugega voza so izstopili Burlattijevi kontoaristi in iz tretjega njegovi poslovodje, med njimi tudi Podlipnik. Bila je namreč navada, da sta Fabro povabila na ta dan tudi te ter še nekatere druge boljše uslužbenke, zaposlene pri svojih trgovskih zaveznikih.

Podlipnik bi se bil rad odpovedal, neprijetna mu je bila ta pot. Čutil je že naprej zadrego, ki bo brzokone zašel vanjo, ko nima nobenega pravega prijatelja in znanca med svojimi tovariši in še manj med drugimi. Toda ko se je hotel izgovoriti, mu je gospod Burlatti nakratko presekati besedo rekoč: Tu ni nobenega izgovora, morate!

Ko je stal v veži pred stopnicami, je pogledal kvišku. Na vrhu sta oddajala Burlattijeva svoji reči, a Elza je stala ob strani in zrla nazdol. Zdelo se mu je, kakor bi ga iskale njene oči, kakor bi ga čakala. Pogrelo ga je in stopil je kvišku razburjen. Ko je bil sredi stopnic, so se bili Burlattijevi že izgubili med množico. . .

Godba je zaigrala prvi valček. Razžarila so se mlada lica, zaplesali mladi pari. Po dolgi dvorani mimo velikih zreal, da je plesala zraven še druga dvorana z enakim številom parov, z enakim številom lestencev in do pičice enako opremljena s prvo, z istimi godei in instrumenti. Vse dvojno, dvojna tudi sreča in dvojne njih misli, sama prevara.

V posebnih sobah so nudile mize različna okrepčila. Kar je kdo pozelel, mu je bilo na razpolago, se mu je nudilo samoobsebi in s prikupljivim smehljajem. Niti rok mu ni bilo treba iztegniti, samo usta odpirati. In tu se je zbiralo največ grušč, se svetilo največ rdečih postarnih lic v žudoviti zadovoljnosti in dušni lenobi. Zbijalo se je največ šal in dovtipov, praznih in plehkih.

Nekoliko oddaljena od tega šuma je bila igralna soba, opravljena v temnejših barvah z zeleno prevlečenimi mizami, s predali za denar in za kvarte. Prijazna toplota je vela od velike bele peči in pomešana s prijetnim nedoločnim vonjem vplivala omamljivo in utrudljivo na živce. Nekaj resnega je plulo tukaj po vzduhu, nekaj nepojmljivega.

Podlipnik je bil ves večer nemiren. Nevajen salona in njegovega vzduha se je čutil zapuščene, osamljenega med to množico. Zdelo se mu je, da so vse od uprte samo v njega, da se v vsakem kotu pogovarjajo samo onjem. Smehen se je zdel samemu sebi, nekreten trd. Njegovi tovariši se niso posebno menili zanj, vsak je našel svoje družbo in se pomešal kamor je bilo. Navel je torej od sobe do sobe in se dolgočasil. Da bi se bilo govorilo vsaj slovensko, takoj bi bilo drugače.

(Dalje prihodnjič.)